

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра менеджменту та публічного врядування

07-06-63М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Публічне адміністрування»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою
«Державна служба»
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 5
від 14 листопада 2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки для виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Публічне адміністрування» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Державна служба» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Мартинюк Г. Ф. – Рівне : НУВГП, 2023. – 19 с.

Укладач: Мартинюк Г. Ф., к.п.н., доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ. упр. проф., в.о. завідувача кафедри менеджменту та публічного врядування.

Керівник ОП: Тихончук Л. Х., д.держ. упр. проф., в.о. завідувача кафедри менеджменту та публічного врядування

© Г. Ф. Мартинюк, 2023

© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

	Стор.
1. Мета і завдання виконання практичних завдань.....	4
2. Тематика практичних занять.....	7
3. Методи навчання.....	13
4. Оцінювання знань студентів.....	14
5. Розподіл балів за формами контролю.....	15
6. Список рекомендованої літератури.....	16

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Публічне адміністрування – дисципліна, що формує у студентів знання щодо функціонування роботи публічних адміністраторів на найвищому державному управлінському рівні. Дозволяє оволодіти новими теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування й набути практичні вміння й навички щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування, застосування механізмів взаємодії публічної влади та волонтерства.

Предметом вивчення даної дисципліни є процес досягнення національних цілей та інтересів через організацію діяльності суб'єктів публічної сфери, у тому числі законодавчих, виконавчих і судових, органів місцевого самоврядування.

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення із сучасною системою публічного адміністрування й формування перспектив розвитку органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування в умовах сьогодення.

Основні завдання, які повинні бути виконані у процесі викладання дисципліни: - узагальнення теоретичних засад у сфері публічного адміністрування; - визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного адміністрування у розвитку суспільства; - опанування основами методології, технологіями та процедурами публічного адміністрування об'єктів публічної сфери; - оволодіння методами формування, моніторингу та

контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загальноцивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків; - набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери в т.ч. період невизначеності та стримувань.

СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування та електронного документообігу в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК12. Здатність до управління процесом формування бюджетів та публічних фінансів.

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ публічної служби, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування в період невизначеності та стримувань, в т.ч. в природоохоронній, екологічній, водогосподарській, енергетичній сферах, розробляти проекти нормативно-правових актів в даній сфері та управлінських рішень.

РН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

РН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

РН05. Визначати та використовувати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

PH10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

PH11. Розробляти та приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

PH12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

2. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

Мета: ознайомити студентів із методологічною основою публічного адміністрування, його принципами, методами, предметом та об'єктом.

Питання для обговорення:

1. Поясніть сутність понять: «публічне адміністрування» і «державне управління».
2. Характеристика публічного адміністрування як методологічної основи.
3. Завдання і принципи публічного адміністрування.
4. Функції, форми і методи публічного адміністрування.

5. Формування та розвиток системи публічного адміністрування України.
6. Яке значення курсу в підготовці фахівців з публічного управління та адміністрування.
7. Взаємозв'язок курсу з іншими навчальними дисциплінами.

Тема 2. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер

Мета: ознайомити студентів із складовими публічної сфери та місцем публічного управління в ній.

Питання для обговорення:

1. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство.
2. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер.
4. Атрибутивні та функціональні особливості публічної сфери в Україні.
5. Функції публічної сфери.
6. Специфіка поведінки людей в економічній та політичній сферах.
7. Дія ринкових принципів у політичній сфері.
8. Взаємозв'язок публічної сфери і публічної політики.
9. Публічне адміністрування та суспільство.

Тема 3. Громадянське суспільство як суб'єкт формування завдань публічного адміністрування

Мета: ознайомити студентів із місцем публічного адміністрування в громадянському суспільстві; подати здобувачам основні характеристики громадянського суспільства; навчити визначати місце і функції громадських організацій у публічному адмініструванні.

Питання для обговорення:

1. Визначте основні характеристики громадянського суспільства.
2. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.
3. Місце і значення громадських організацій у публічному адмініструванні.
4. Охарактеризуйте організаційну структуру публічного органу.
5. Завдання соціальної політики держави в умовах ринкової економіки.
6. Функції держави і суспільства в здійсненні соціальної політики.
7. Держава в системі суб'єктів соціальної політики.
8. Організаційно-правове забезпечення реалізації соціальної політики.
9. Перелік основних соціальних прав і свобод людини в міжнародних нормативно-правових документах.

Тема 4. Закони та принципи публічного адміністрування

Мета: ознайомити студентів із основними законами та принципами публічного адміністрування;

Питання для обговорення:

1. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища.
2. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами.
3. Закон розмежування центрів влади та управління. Закон централізації та децентралізації влади.
4. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування.
5. Закон централізації та децентралізації влади.
6. Загальносистемні принципи публічного адміністрування та їх застосування.

Тема 5. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

Мета: ознайомити студентів із основними теоріями управління суспільством та державою; поглибити знання з основних підходів до соціальної політики.

Питання для обговорення:

1. Формування підходів до соціальної політики.
2. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки.
3. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.
4. Основні види соціальної допомоги держави.
5. Зростання ролі позаекономічних факторів.
6. Публічне адміністрування у сфері науки, культури та мистецтва.

7. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення.
8. Забезпечення державою безпеки прав і інтересів споживачів.
9. Принципи оцінки ефективності соціальної політики.

Тема 6. Публічне адміністрування та економіка.

Функції публічного адміністрування у сфері економіки

Мета: ознайомитися з основним напрямками формування сучасної економічної системи; виокремити механізми взаємодії суспільства та економіки.

Питання для обговорення:

1. Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи.
2. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки. Основні напрями державного регулювання економікою.
3. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування в сфері економіки.
4. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності.
5. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу. Управління власністю в умовах демократичної, правової держави.
6. Антимонопольна діяльність.
7. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції.
8. Механізми взаємодії суспільства та економіки.

Тема 7. Антикорупційна діяльність в сфері публічного адміністрування

Мета: знати нормативно-правову базу антикорупційної діяльності. Ознайомитися з чинниками запобігання проявам корупції.

Питання для обговорення:

1. Поняття корупції та корупційних дій.
2. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.
3. Політичні чинники запобігання проявам корупції. Нормативно-правові чинники запобігання проявам корупції. Організаційні чинники запобігання проявам корупції. Економічні чинники запобігання проявам корупції.
4. Кадрові чинники запобігання проявам корупції.
5. Морально-психологічні чинники запобігання проявам корупції

Тема 8. Місцеве самоврядування як елемент публічного адміністрування

Мета: знати систему органів місцевого самоврядування; ознайомитися з повноваженнями виконавчих органів сільських, селищних рад, та їх роботою під час воєнного стану.

Питання для обговорення:

1. Система місцевого самоврядування в Україні.
2. Повноваження виконавчих органів сільських, селищних та міських рад.
3. Органи самоорганізації населення та їх повноваження.
4. Функції місцевого самоврядування.

5. Виявлення, запобігання і нейтралізація загроз національним інтересам органами державної влади та місцевого самоврядування.
6. Територіальні громади під час воєнного стану

Тема 9. Відповідальність у публічному адмініструванні

Мета: знати поняття правопорушення та відповідальності; уміти визначати конституційні основи забезпечення законності та дисципліни в публічному адмініструванні.

Питання для обговорення:

1. Конституційні основи забезпечення законності та дисципліни в публічному адмініструванні.
2. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування.
3. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.
4. Контроль з боку місцевих органів виконавчої влади.
5. Нагляд прокуратури як спосіб забезпечення законності у публічному адмініструванні.

3. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни використовуються методи: аналітичний, дослідницький,

проблемно-пошуковий, дискусія, ситуативні задачі, презентація, *навчальна дискусія, дебати.*

Технології викладання: тренінги, рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

4. Оцінювання знань студентів

Оцінювання завдань поточного контролю проводиться з розрахунку від 0 до 100 балів.

Основними методами оцінювання є аналіз усних відповідей, виконання практичних задач, тестування, перевірка письмових завдань.

Оцінювання виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні; 60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані; 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру; 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота														Підсумковий контроль		Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2											
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	M1	M2	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	20	20	

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90–100	відмінно
82–89	добре
74–81	
64–73	задовільно
60–63	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендована література

Основна

1. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко та ін. К. : Вид-во Ліра-К, 2016. 256 с.
2. Вступ до публічного адміністрування : навчальний посібник / Н. Л. Гавкалова, Т. А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Гавкалової Н. Л. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 382 с.
3. Гринь Д. В. Інструменти удосконалення взаємодії між органами публічної влади та громадянами. *Інвестиції: практика та досвід.* № 10. 2021. DOI: 10.32702/23066814.2021.10.137. URL: www.investplan.com.ua/pdf/10_2021/22.pdf.
4. Нагаєв В. М. Публічне адміністрування: електронний : навчальний посібник. Х. : ХНАУ, 2018. 278 с.
5. Основи публічного адміністрування: навчально-методичний посібник / уклад.: Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун, О. М. Соловійова та ін. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. 79 с.
6. *Основи публічного адміністрування*: навчально-методичний посібник / уклад.: Н. П. Матюхіна та ін. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. 79 с. URL: <https://cryspos.ru/gosudarstvennoe-i-municipalnoe-upravlenie/nagaiev-v-m-publichne-administruvannja>
7. Публічне адміністрування в Україні : навч. посібник / В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтюхова, Н. В. Фоміцька та ін.; за заг. ред. В. В. Корженка, Н. М. Мельтюхової. Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2011. 305 с.
8. Токар М. Громадські організації України в системі розвитку публічно-управлінських відносин : монографія / Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентіві України. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. 412 с.

9. Ястремська О. М. Публічне адміністрування : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.

Допоміжна

10. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р.; ред. колегія: І. О. Дегтярьова, В. С. Куйбіда, П. М. Петровський та ін., уклад. Т. О. Мельник. Т. 1. К. : ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 213 с.

11. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Інформаційна безпека. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 11. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1528> (дата звернення: 11.03.2022). DOI: 10.32702/2307-2156-2019.11.36.

12. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Сучасний стан децентралізаційних процесів в Україні. Децентралізація влади, проведення реформ в Україні. *Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад*: мат-ли I Міжнар. наук.-метод. конф. Рівне : Волин. обереги, 2018. 233 с. С. 18–20.

13. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Дослідження сприйняття корупції в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 1 URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?n=1&y=2022>. DOI: 10.32702/2307-2156-2022.1.34

14. Мартинюк, Г. Ф. Зарубіжний досвід організації підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців: проблеми імплементації в Україні. *Стратегія і тактика державного управління: збірник наукових праць*. Вип. 3-4. Рівне. 2019. С. 45–53.

15. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Законодавство України під час воєнного стану. *Наука, технології, інновації: світові тенденції та регіональний аспект* : Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 23–24 вересня 2022 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Одеса : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2022. С. 74–78.
16. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Формування цифрової грамотності державних службовців. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2022. № 10 URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/631>
DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2022.10.7>
17. Конституція України. *Відомості Верховної Ради*. 1996. № 30. С. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
18. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року. № 889-VIII *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2016, № 4, ст. 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
19. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19 квітня 2011 року № 3236-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>.